

Bijlage 6 – Toegankelijkheid stemlokalen

Net als bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 is bij de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van stemlokalen. De Kieswet draagt het college van burgemeester en wethouders op ervoor te zorgen dat ten minste 25% van de in de gemeente aangewezen stemlokalen zodanig zijn gelegen en zo zijn ingericht dat kiezers met lichamelijke beperkingen zoveel mogelijk hun stem zelfstandig kunnen uitbrengen.

In opdracht van mijn ministerie heeft PBTconsult, een externe partij die gespecialiseerd is op dit terrein, in 2012 een checklist opgesteld met toegankelijkheidscriteria voor stemlokalen. U treft deze checklist aan in bijlage 7. De criteria richten zich op communicatie (informatie over toegankelijkheid van stemlokalen via de gemeentelijke website), bereikbaarheid (kan men via de openbare weg bij het stemlokaal komen?), betreedbaarheid (kan men vanaf de openbare weg tot in het stemlokaal komen?) en bruikbaarheid (kan men de stemfaciliteiten in het stemlokaal gebruiken?). De checklist is aan alle gemeenten gestuurd, met het verzoek om met de daarin opgenomen criteria rekening te houden bij de inrichting van de stemlokalen.

Op 19 maart is in een steekproef van 24 gemeenten de toegankelijkheid in kaart gebracht van 50 aselect getrokken stemlokalen¹ die volgens opgave van de gemeenten aan de eisen zouden voldoen. De resultaten treft u aan in bijlage 8.

PBTconsult heeft een absolute en een gewogen methode gebruikt. Bij de *absolute* methode scoort een stemlokaal slechts het cijfer 1 als voor 100% aan het betreffende criterium is voldaan. In alle overige gevallen is het cijfer 0 gegeven. Uitgaande van deze methode blijkt geen enkel stemlokaal volledig aan alle toegankelijkheidscriteria te voldoen.

Dit wil niet zeggen dat de betreffende stemlokalen ontoegankelijk zijn voor mindervaliden. Tijdens een Algemeen Overleg met de Vaste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken op 5 november 2013 heb ik al gemeld² dat deze absolute meetmethode nogal streng is. Bij het in kaart brengen van de resultaten heb ik daarom ook een *gewogen* methode laten toepassen, op een wijze die wordt uitgelegd in genoemde bijlage 8. Deze methode geeft een aanzienlijk genuanceerder beeld. Twee stemlokalen krijgen het cijfer 9 of hoger en negen stemlokalen scoren tussen een 8 en een 9. Vijftien stemlokalen scoren tussen een 7 en een 8 en veertien tussen een 6 en een 7. Zeven stemlokalen scoren lager dan een 6.

De gehanteerde criteria bleken op drie punten overigens te streng te zijn. Bij veel stemlokalen voldoet de bewegwijzering niet aan de criteria, terwijl de gebruikte borden vaak wel goed zichtbaar en leesbaar zijn. Ook de eisen die aan de inrijdiepte van het werkblad in de voor mindervaliden bestemde stemhokjes bleken te streng te zijn, net als het voorschrift dat er altijd een specifieke gehandicaptenparkeerplaats beschikbaar moet zijn in de onmiddellijke nabijheid van een stemlokaal. Ook hierover treft u meer informatie aan in bijlage 8 (p. 8).

Ik heb PBTconsult gevraagd de criteria op deze onderdelen aan te passen. Een gewijzigde checklist zal in aanloop naar de verkiezingen van 2015 naar de gemeenten worden gestuurd. Met toepassing van de aangepaste criteria blijken zes van de zevenenveertig geobserveerde stemlokalen een 9 of hoger te scoren. Achttien stemlokalen scoren tussen een 8 en een 9 en veertien tussen een 7 en een 8. Zeven stemlokalen scoren tussen een 6 en een 7 en twee scoren er lager dan een 6.

¹ De resultaten van de observaties van drie stemlokalen bleken niet bruikbaar te zijn, zodat uiteindelijk van 47 stemlokalen de toegankelijkheid is beoordeeld.

² Zie TK 2013/2014, 31 142, nr. 39.